

Verlag 4e bijeenkomst klankbordgroep Bosscherwaarden

7 januari 2015

Café de Engel in Wijk bij Duurstede

Definitief

Aanwezigen

Klankbordgroepleden:

Ruud Waltman (VNMW), Miranda Boland (bewoner 'buurtje'), Ton Janssen (VNMW), Cor Bongers (LTO Kromme Rijn en Heuvelruggemeenten), Kees van Heerden (bewoner 'buurtje'), Alfred van de Berg (bewoner Sluis Zuid), Hisse de Vries (inwoner Wijk), Marc Gnodde (omwonende Bosscherwaarden).

Adviseurs en initiatiefnemer:

Jan Willem van Waning (directie Bosscherwaarden B.V.), Frans Vera (expert ecologie, adviseur Bosscherwaarden BV, inwoner Wijk), Dirk Oomen (bureau Stroming, landschapsarchitect), Gerard Litjens (adviseur bureau Stroming, verslag), Carlein Maka (bureau Stroming, voorzitter en verslag).

Afgemeld

Harry van Raay (bewoner 'buurtje'), Jaap van Haren (bewoner 'buurtje').

1. Welkom en start

Voorzitter wil de vergadering vooral benutten voor het Inrichtingsplan. De agenda wordt vastgesteld.

Vaststelling verslag klankbordbijeenkomst van de vorige keer (concept3 d.d. 19 november 2014): Jaap van Haren heeft per mail op concept2 gereageerd en de opmerkingen zijn al verwerkt in het conceptverslag. Met de laatste toevoegingen van Harry van Raay over het ontbreken van referenties van winningen die geheel opgevuld zijn, er bijgevoegd, is het verslag van de vorige keer vastgesteld (zie bijlage 'Verslag klankbordgroep 141119 def').

n.a.v. het verslag:

Er wordt geïnformeerd naar de verslagen van de stuurgroep en de wijze waarop deze omgaat met de adviezen vanuit de klankbordgroep. Carlein antwoordt dat de stuurgroepverslagen vertrouwelijk zijn, en dat er in de klankbordgroep mondeling zal worden verslag gedaan van het besprokene. De stuurgroep neemt de berichten uit de klankbordgroep zeer serieus mee in de overwegingen en is blij met de actieve deelname.

Er wordt gevraagd of het Inrichtingsplan al gereed zou zijn, dit op basis van uitspraken van wethouder Marchal in de raad gisteravond. Antwoord is dat dit een misverstand moet zijn, wethouder zal bedoeld hebben dat het nagenoeg gereed is, immers de planning is dat er eind januari volgens de planning een concept-inrichtingsplan ligt.

Actiepunten van de vorige keer

1. Carlein Maka maakt document met rol, taken en afspraken klankbordgroep Gedaan.
2. Jan Willem van Waning geeft inzicht in vervoermethode en hoeveelheden klei wanneer daar

duidelijkheid over is.

Gemiddeld genomen ligt er ongeveer een meter klei in het gebied. Op de plaatsen waar zand gewonnen gaat worden, wordt de klei weggehaald. Een klein gedeelte van de klei is geschikt voor dijkverzwaringen en een gedeelte niet. De klei die geschikt is voor dijkverzwaringen zal afgevoerd worden. Wanneer deze dichtbij toegepast kan worden zal dit wel per as gaan. Wanneer het verder weg moet zal dit per schip gaan. Wanneer dit zal gebeuren is dit niet iets dat weken duurt. De klei die niet vermarktbaar is blijft in het gebied. Miranda Boland vraagt of de initiatiefnemers van plan zijn om de klei die in de ondergrond zit te scheiden.

Jan Willem van Waning legt uit dat dat niet hoeft, omdat de fysica ervoor zorgt dat de scheiding vanzelf gebeurt tijdens de winning. De fijnste fractie gaat met het water mee overboord en bezinkt weer in de plas.

3. Bosscherwaarden B.V. maakt een exit-strategie. Jan Willem van Waning geeft aan dat exit-strategie wordt gemaakt op basis van concept-inrichtingsplan. Actie blijft staan. NB: Zolang er vraag is naar zand en grind is er doorgaans geen reden om een exit-strategie te maken. De meest riskante periode van het project voor de initiatiefnemer is voordat er begonnen is. Zodra het project gestart is, wordt er geld verdiend, dus is de noodzaak van een exit-strategie heel gering.

Jan Willem van Waning komt met antwoord over de kwel en over de nulmetingen. Voordat er ook maar een schop in de grond gezet wordt, worden er diverse nulmetingen gedaan. Kwel is daar ook een van. Bij het hoogheemraadschap zijn uitgebreide gegevens van de kwel beschikbaar. De verwachting van BW is dat de heringerichte situatie in minder kwel zal resulteren dan dat deze nu is. Dit omdat de plas opgevuld zal worden met bagger, een kleilig waterondoorlatend materiaal. Nu zijn er zandpakketten die water makkelijker doorlaten. Er worden naast nulmetingen ook onderzoeken gedaan, vooraf en tijdens de uitvoering. Deze onderzoeken gaan over geluid, luchtkwaliteit, waterkwaliteit, archeologie, flora, fauna, verkeer en vervoer, geur en licht. M.b.t. tot de volksgezondheid zijn dan de onderdelen zijn de onderdelen geluid, lucht, licht en waterkwaliteit, geur, verkeer en vervoer de belangrijkste factoren.

Kees van Heerden vraagt of het ook mogelijk is dat, als bijvoorbeeld een waterdichte laag wordt doorsneden, de hoeveelheid kwel uiteindelijk wel toeneemt?

Jan Willem van Waning antwoordt dat dat in theorie mogelijk zou zijn. Dit zal echter wordt bekeken in de MER en getoetst door het bevoegd gezag (Waterschap).

Er wordt gevraagd naar een planning voor de MER, wanneer is de MER klaar?

Antwoord: de planning van de MER wordt uitgezocht en aan de klankbordgroep inzichtelijk gemaakt.

4. Jan Willem van Waning komt met antwoord over de nulmetingen.
Zie antwoord hierboven.

5. Bosscherwaarden B.V. geeft informatie over wat er in de MER wordt meegenomen aan informatie m.b.t. de volksgezondheid.

Er is een vertrouwelijk overzicht uitgedeeld met alle onderwerpen die nu in de MER benoemd staan. NB: deze lijst kan nog wijzigen.

6. Bosscherwaarden B.V. zorgen ervoor dat de toekomstige beheerders (waarschijnlijk SBB/HUL) aangesloten blijven in het ontwerpproces voor zover zij dat willen. En spreken af te starten met beheer als de werkzaamheden starten.

Afspraak wordt gemaakt. SBB/HUL krijgen de uitnodiging om een keer in de klankbordgroep hun visie op het gebied en het beheer te komen vertellen. Tot nu toe hebben zij gezegd dat zij er de voorkeur voor hebben, dat Staatsbosbeheer na herinrichting het gebied zou gaan beheren.

Er wordt gevraagd naar de motivering van Staatsbosbeheer en Het Utrechts Landschap om de Bosscherwaarden door SBB te laten beheren.

Carlein Maka zegt dat die vraag voor gelegd zal worden aan de organisaties.

7. Volgende bijeenkomsten vinden plaats in Wijk i.p.v. Amerongen na suggestie van Cor Bongers.

Locatie in cafe de Engel wordt vanavond beproefd en lijkt te bevallen.

2. Schetssessie inrichtingsplan

Gerard geeft een korte toelichting. Er liggen drie scenario's met commentaar, deze zijn daarmee nuttig geweest om nu tot een inrichtingsschets op hoofdlijnen te komen. Voorts is er een wensenlijst en er is een kaderstelling, beide fungeren als checklist. De vraag aan de klankbordgroep is om deze ook als zodanig te hanteren, ook zal zitten er tegenstrijdige zaken in. Het gaat er om tot een zoveel mogelijk gedragen inrichtingsplan op hoofdlijnen te komen.

De komende schetssessie worden de thema's riviernatuur, recreatief gebruik en beheer behandeld en verwerkt tot één schets van de inrichting. Daarna zal Stroming de inbreng verder verwerken tot een concept-inrichtingsplan. Dit concept-inrichtingsplan wordt nog met de klankbordgroep, en de bevoegde gezagen besproken. Voordat het concept-inrichtingsplan op 19 februari in de volgende informatieavond gepresenteerd en besproken wordt, zal de stuurgroep het vaststellen.

Riviernatuur/inrichting

Inbreng van de klankbordgroep voor een concept-inrichtingsplan;

- Alfred van den Berg: inrichting houden zo, niets aan veranderen. Dus liefst gebaseerd op de variant Weids en liefst zelfs agrarisch eindgebruik. Reactie vanuit de initiatiefnemers is dat een agrarische doelstelling hier niet aan de orde is, krachtens de groene contour in het akkoord van Utrecht moet het natuur worden. Daar kunnen agrariërs wel in de beheersfeer in participeren.
- Ton Janssen: inrichting optimaal op riviernatuur gericht, dus op de variant Geul
- Marc Gnodde: persoonlijke voorkeur verschuift van Weids naar Geul, omdat dat het beste is voor de natuur. Iets met diverse gradiënten.
- Ruud Waltman: er kan bij goede inrichting door de invloed van de natuur een natuurlijk opgebouwde variatie in sediment en bodem ontstaan.
- Kees van Heerden: zorgen dat op de lange termijn de natuur zich goed kan ontwikkelen, en het beheer betaalbaar is en blijft. Dus liever een inrichting die door de natuur zelf in stand wordt gehouden.
- Miranda Boland: liefst een inrichting met zoveel mogelijk biodiversiteit, overgangen van hoog naar laag. Waarom moeten er echter een geul gegraven worden? Waarom laten jullie dan de rivier niet de vrije hand?
- Frans Vera: antwoordt dat er is op dit stuk van de rivier niet voldoende dynamiek meer is om op de schaal van geulvorming vormend bezig te zijn, de rivier kan sinds de normalisatie (>1830) zich niet meer verleggen door de kribben en de dijken. Ook is de rivier een groot deel van het jaar gestuwd (vanaf 1970). De overweging is daarom een uitslijtgeul te simuleren, vervolgens zal er wel overstromingsdynamiek zijn met sedimentatieprocessen (zandig langs de rivier, kleiing verder weg). Dirk voegt toe dat vanuit ruimtelijke kwaliteit bekeken zo'n nevengeul ondergeschikt moet zijn aan de hoofdgeul.
- Kees van Heerden: kan er bovenstrooms een opening gemaakt worden, of een sluisje? Zodat er meer rivierdynamiek in het gebied komt?
Gerard Litjens: dat kan passief gedaan worden door een deel van de zomerkade te verlagen. Dat kan ook met sluisjes, maar die vergen weer onderhoud en het waterschap wil juist van de zomerkade af. En er moet gelet worden op dwarsstromingen. RWS ziet tegenwoordig streng toe op dwarsstroming in de rivier, omdat de scheepvaart daar last van heeft.

- Hisse de Vries: discussie helpt mijn meningsvorming, het is geen blanco situatie gezien alle beleidskaders. De rivier is overheersend. Het is zijn inschatting dat de geul uit de schets eerder leeggetrokken wordt en verzandt, dan dat er water in blijft staan. Daarom zou hij dan ook aan de oostkant geen geul willen. Aan de oostkant kan bij inrichting kijken of het gecombineerd kan worden met agrarisch gebruik.
Frans Vera: De rivier is gestuwd en heeft altijd een minimumpeil, leeglopen is eigenlijk niet aan de orde op deze rivier. De doorstroming op de rivier in de zomer is dan gering, ongeveer 25 m³/seconde. Gerard vult aan dat je wel met de dimensionering van de nevengeul moet kijken dat ie niet te groot wordt, want dan slibt het versneld dicht. De geul en het verlaagde maaiveld zorgen wel voor verruiming, dat is een rivierkundige eis.
- Hisse de Vries: als mijn aanname over het leeglopen van de geul niet klopt, dan is een langere geul –die ook in het oostelijk deel doorloopt prima.
- Cor Bongers: weidse inrichting, dus zoveel mogelijk ruimte voor agrarisch gebruik. Liever een klein deel “fatsoenlijk” (=droog) gebruik mogelijk maken, dan een groter stuk op laag land.
- Gerard Litjens: NO-hoek is het meest geschikt voor een hoger gelegen stuk land, ivm de stroomluwte daar. Dit is eveneens de beste plek om eventueel ooibos zich te laten ontwikkelen –vanwege dezelfde reden. Deze keuze zal dus moeten worden gemaakt.
- Alfred van den Berg vraagt om meer informatie over ooibos. Gerard Litjens zegt toe de klankbordgroep van informatie over de waarde en eigenschappen van ooibos te voorzien.

Recreatie

- Ruud Waltman: kansen voor kanoën, maar zonder makkelijk bereikbare kanoplek. Dan ontstaat er vanzelf een heel rustig gebruik, alleen door mensen die dat waarderen. Wandelen over onverharde, mogelijk gemaaide paden. Doelgroep klein houden. Fietsen alleen op de winterdijk.
- Ton Janssen: wandelen in het gebied, niet te uitgebreid en wegblijven van bestaande huizen naast de steenfabriek.
- Alfred van den Berg: mondjesmaat wandelen.
- Ruud Waltman: geen weg onderaan de dijk.
- Alfred van den Berg: parkeren bij de oost en westkant wel onderaan de dijk. Uit het zicht van de mensen die er wonen.
- Hisse de Vries: het is een kleinschalig gebied, met smalle dijken, daarbij past een rustige recreatievorm. Het gebied zelf niet verder openstellen voor fietsers, wel voor wandelaars. Geen grote parkeerterreinen. Eventueel een gedeeltelijke afsluiting van de weg over de winterdijk –behalve voor bestemmingsverkeer. Verbieden van kleinschalige evenementen. Misschien in het oostelijke deel wel afsluiten voor publiek.
- Miranda Boland: wandelpad “om de oost” is heel mooi. Mooi stuk om te lopen. En uitzicht over de kruising tussen de Lek en het Amsterdam Rijnkanaal is mooi. Strandje aan de rivier in het westelijke deel ook toegankelijk houden/maken.
- Gerard Litjens: we kunnen geen zwemstrandje intekenen, dat gaat RWS niet goed vinden, maar we kunnen er wel een strandje voor oeverrecreatie in tekenen.

Beheer

- Gerard Litjens geeft aan dat het beheer door SBB of HUL gedaan kan worden, maar ook door een lokale coöperatie of stichting. Ook wordt er vaak door de terreinbeheerorganisaties samengewerkt met de omgeving. Het inzicht wie daarvoor de geëigende partij is, ontstaat vaak gaandeweg en zal in de besluitvorming meespelen. Als de eindinrichting past binnen de natuurdoelen van de provincie, dan is er ook gelegenheid om voor het beheer subsidie aan te vragen bij de provincie Utrecht. De initiatiefnemer geeft daarnaast aan het natuurbeheer ook zelf te ambiëren, of er in elk geval eisen aan stellen, vanwege bedrijfsprofilering in de toekomst. Jan Willem van Waning wil trots zijn op dit project.

Rondvraag

Cor Bongers vraagt zich af of de klankbordgroep wel in evenwicht is. Er zitten veel adviseurs in, en deze adviseurs hebben ook nog eens meer kennis over de materie dan de niet-adviseurs dus hebben ze noodzakelijkerwijs meer invloed.

Ruud Waltman is het daar niet mee eens. Hij vindt dat de adviseurs een zinnige inbreng van de anderen mogelijk maken met hun kennis.

Miranda Boland hecht aan een evenwichtige verdeling in de klankbordgroep van adviseurs en leden. Die is er in het merendeel van de vergaderingen niet. Afgelopen keer 5 adviseurs en 8 leden, waarvan de adviseurs veel tijd nodig hebben om hun advies op tafel te leggen, waardoor er nauwelijks tijd over blijft van hoor en wederhoor .

Actiepunten

1. Stroming zet de vraag door naar SBB/HUL over de motivering van de voorkeur om SBB toekomstig beheerder te laten zijn en nodigt hen uit voor een kennismaking met de klankbordgroep.
2. Bosscherwaarden B.V. maakt een exit-strategie. Doel is de uitvoering van het project zo te laten verlopen dat op elk moment gestopt kan worden zodanig dat er tussentijds ingericht kan worden en er iets goeds overblijft.
3. Bosscherwaarden B.V. geeft inzicht in de planning van de MER.
4. Gerard Litjens geeft de klankbordgroep informatie over de waarde en eigenschappen van ooibos.
5. Commentaar Jaap van Haren verwerken (actie stroming) in “Klankbordgroep rollen en taken 141205 concept 1” en rondsturen naar klankbordgroep. Via mail commentaar en aanvullingen op het stuk (actie klankbordgroep).
6. Het concept-inrichtingsplan wordt uitgewerkt en komt ter bespreking in de volgende klankbordgroepbijeenkomst
7. De excursie voor de klankbordgroep wordt gehouden op 31 jan of 7 feb, er wordt gecheckt met de afwezigen, en daarna wordt iedereen geïnformeerd.